

W zeszłym sezonie nagrodę EISA w kategorii „zestaw głośnikowy kina domowego” zdobyła firma KEF za rodzinę XQ. Przy całym szacunku dla wyróżnionych produktów i kompetencji jury, rodzina ta miała jeden mały feler – nie było w niej wówczas żadnego subwoofera...

Można dokupić subwoofer innej firmy, bo nie obowiązuje tutaj specjalne dopasowanie brzmieniowe, jak między pozostałymi głośnikami systemu. Większość subwooferów ma szerokie zakresy regulacji pozwalające funkcjonować im w różnych warunkach. Wreszcie przy mocnych „przodach” i równie mocnym napędzającym je wzmacniaczu można w ogóle zrezygnować z subwoofera, jednak wciąż mówimy o kompromisach – albo akustycznych, albo estetycznych. W wysokiej klasie systemie wielokanałowym subwoofer musi być, i - choćby z powodów wizualnych - powinien być z tej samej serii co cała reszta. Z opóźnieniem, ale jednak, KEF skompletował serię XQ, dodając do niej subwoofer o symbolu XQ60B. Kształty wydały mi się znajome... sięgnąłem do serii iQ, ale tam, chociaż o podobnych proporcjach, znajduje się znacznie mniejszy model PSW2500. Grzebnąłem więc głębiej w mojej beczce ze starymi katalogami i znalazłem – w poprzedniej edycji serii iQ, jako model PSW3500, występujący zresztą obok PSW2500, który dzisiaj jest jedynym subem w serii iQ. To żaden wstyd, a przemeblowanie nawet rozsądne, bo nie sądzę, aby w ramach serii iQ sprzedawał się taki smok jak PSW3500 vel XQ60B. Natomiast pasuje on generalnie do większych i droższych modeli serii XQ. Szkoda tylko, podobnie jak w przypadku Dali, że nie pokuszono się o zaprojektowanie subwoofera

ściśle nawiązującego do oryginalnego wzornictwa całej serii; kształty kolumn XQ są jednak inne. Wykonano plan minimum – przygotowano najwłaściwszą dla serii XQ wersję kolorystyczną – piano black. Pozostałe XQ są obecnie dostępne w dwóch innych wersjach, fornirowanych, ale zawsze lakierowanych na wysoki połysk, dlatego czarny i błyszczący XQ60B zawsze jakoś będzie pasował. Skądinąd jego spóźnione dokooptowanie do serii XQ widać na stronie producenta, poświęconej serii XQ – przy każdym z innych modeli umieszczono znaczek EISA, brak go tylko przy subwooferze, jakby na to nie zasługiwał... a nie może go nosić tylko dlatego, że w momencie przyznawania tej nagrody pełnił jeszcze służbę w serii iQ.

Wysterowanie i filtrowanie regulujemy płynnie, fazę już tylko skokowo (0-180°), jest jednak jeszcze jeden przełącznik – trójpoziomy – nazwany EQ, czyli wprowadzający podbicie +6 dB lub +12 dB wokół ustalonej częstotliwości 40 Hz. To ciekawe – firma Jamo uznaje za stosowne uruchomienie korekcji polegającej

na osłabieniu charakterystyki w tym zakresie. KEF wręcz przeciwnie – proponuje podbijanie tego zakresu. Czasami dostajemy kilka różnych profili charakterystyki, niezależnie od regulacji górnej częstotliwości granicznej, która przecież też silnie na nią wpływa. Jeszcze inni skupiają się na wąskopasmowym oddziaływaniu – tłumieniu - przy częstotliwości wzbudzającej rezonans w pomieszczeniu (co wymaga bardziej zaawansowanych narzędzi i regulacji parametrycznej).

XQ60B jest naprawdę wielki, lecz dzięki swojej formie ma szansę okazać się wystarczająco „ustawny”. Jest przede wszystkim szeroki (albo inaczej patrząc - długi), będzie więc wymagał sporo miejsca pod ścianą, jednak nie będzie już od niej tak bardzo odstawał, bo nie jest głęboki, a eliptyczny przekrój czyni obraz zdecydowanie subtelniejszym. Wyzwaniem będzie tylko utrzymanie tak dużych błyszczących powierzchni w czystości, ale coś za coś – XQ60B wygląda bardzo efektownie, również dlatego, że na jego okazałym froncie wcale nie ma głośnika, a jedynie duża płytka z logo.

KEF XQ60B

Spóźniony na nagrodę

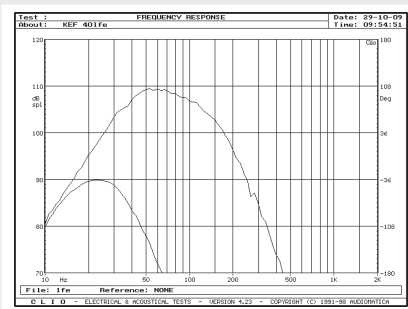
Piękny eliptyczny obrys obudowy jest zakłócony tylko z tyłu przez płaską płytę wzmacniacza, ale górna ścianka i tak maskuje ten szczegół.

Głośnik zainstalowano na dolnej ściance, w związku z czym zamontowano wysokie (5,5 cm) i ładnie wyprofilowane nóżki. Głośnik ma średnicę 30 cm – wreszcie pojawił się duży, 12-calowy garnek, co ucieszy tych, którzy nie wierzą w umiejętności mniejszych przetworników, choćby najnowocześniejszych. Ma on solidną, ale nie wyrafinowaną budowę, kosz jest odlewany wg wzoru znanego z OEM, magnes o średnicy 13,5 cm składa się aż z trzech pierścieni ferrytowych, na które założono profil ze stalowej blachy, pełniący rolę ekranu magnetycznego – może w takiej wersji niedoskonałego, ale pewnie wystarczającego w związku z odległością, jaka musi dzielić głośnik od telewizora; inna sprawa, że ekranowanie głośników w czasach plazm i LCD staje się po prostu zbyt ciężkie. Celulozowa membrana (tutaj nasączana) to klasyka; konkurencją są jeszcze sztywniejsze membrany metalowe (Jamo C 80 SUB, Monitor Audio GSW12) i sandwichowe (Triangle Meteor 0.5), ale „paper cone” wciąż jest w grze, i to nie tylko w głośnikach subniskotonowych.

12-calowy głośnik odnajdujemy na dolnej ściance, tym razem wysokie nóżki nie odsuwają obudowy od cokołu, ale bezpośrednio od podłogi.

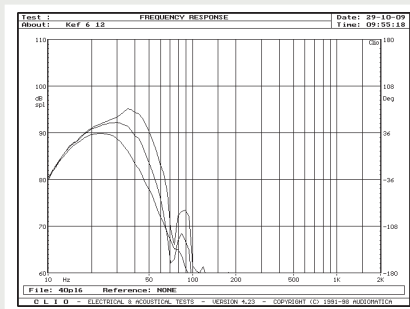

LABORATORIUM KEF XQ60B

rys. 1. Charakterystyki dla skrajnych pozycji regulatora górnej częstotliwości granicznej.

W przypadku XQ60B, podobnie jak w Jamo C 80 SUB, a inaczej niż pozostałych subwoofersach tego testu, ustawienie najwyższej częstotliwości granicznej jest tożsame z parametrami wejścia LFE; w XQ60B częstotliwość filtrowania nie może być tak wysoka jak w C 80 SUB, ale spadek -6 dB przy 140 Hz - dokładnie tam, gdzie zapowiada to producent - można uznać za leżący wystarczająco wysoko, aby nie mieć istotnego wpływu na zewnętrzne filtrowanie, które ustalamy zwykle znacznie niżej. Jako najniższą możliwą górną częstotliwość graniczną podano 40 Hz, co znowu potwierdza się z pomijalnym

rys. 2. Charakterystyki z korekcją przy 40 Hz, dla najniższego filtrowania.

błędem (39 Hz). Natomiast przedstawiona przez producenta dolna granica przetwarzanego pasma - 26 Hz - wymaga dłuższego komentarza. Częstotliwość spadku - 6 dB na dolnym zboczu znacznie się zmienia w zależności od wybranej górnej częstotliwości granicznej, bo zmienia się pozycja szczytu charakterystyki, względem którego ten spadek odczytujemy. Dla najwyższego filtrowania będzie to 30 Hz, ale dla najniższego... rekordowe w tym teście 12 Hz! Wygląda to aż niebezpiecznie, bo wszystko wskazuje na to, że nie zastosowano filtrowania subsonicznego, albo jest ono co najwyżej 6 dB/

okt. (zbocze w zakresie 10 - 20 Hz, już stabilne dla bardziej szerokopasmowej charakterystyki, ma nachylenie 15 dB/okt, podczas gdy naturalny spadek dla obudowy zamkniętej to ok. 12 dB/okt.). KEF filtruje subsonicznie swoje kolumny szerokopasmowe pracujące w bas-refleksie, ale najwyraźniej uznał, że obudowa zamknięta dostatecznie zabezpiecza głośnik przed przeciążeniem i nie należy ograniczać pasma urządzenia, którego podstawowym zadaniem jest przetwarzać jak najniższe częstotliwości. Jak sub, to sub.

Działanie dwupozytywnej (+6 dB / +12 dB) equalizacji sprawdziliśmy przy najniższym filtrowaniu; wzmocnienie koncentruje się, zgodnie z zapowiedziami producenta, wokół 40 Hz, i ma tam spodziewane wartości. Maksymalny poziom to wspinała 122 dB.

Poziom maksymalny (1 m) [dB]	122
Dolna częstotliwość graniczna (-6 dB) [Hz]*	12-30
Zakres górnej częstot. granicznej (-6 dB) [Hz]	40-140
Wymiary (WxSxG) [cm]	44,5 x 58,5 x 41,5
Masa [kg]	21,5

* dla najniższej położonej charakterystyki

Zestaw regulacji i podłączeń wygląda niepozornie, ma jednak wszystko, co niezbędne, chociaż forma wejść głośnikowych jest mało spektakularna. Dodatkowo jest przełącznik wzmocnienia zakresu 40 Hz.

Dość nietypowy kształt ekranowania, które nie wykształciło się do postaci pełnej „puszki”, pod nim silny układ magnetyczny złożony z trzech pierścieni.

Chociaż KEF jest jednym z najbardziej innowacyjnych producentów, to w subwoofersze nie krępował się użyć tradycyjnej membrany celulozowej.

XQ60B

Cena [zł]
Dystrybutor

5400
KEF
www.kef.com

Wykonanie

Okazała, eliptyczna, czarna błyszcząca obudowa, której nie da się schować, ale może ona zdobić. 12-calowy głośnik ukryty na dolnej ścianie.

Funkcjonalność

Podstawowe regulacje plus najprostsza equalizacja, wejścia RCA, żadnych wyjść, ale nie brakuje niczego, co niezbędne.

Parametry

Ekstremalnie niskie zejście, praktyczny zakres regulacji górnej częstotliwości granicznej, bardzo wysoki poziom maksymalny. Dostatecznie wydajny nawet do dużych systemów.